HARIRAJ

CHARITABLE TRUST

Annual Report

વાર્ષિક અહેવાલ

2012-13

At a glance

During the year 2012-13 we have been working in 24 villages of Khambha block of Amreli district and 36 villages of Dharampur block of Valsad district. We have organized various skill development training and micro entrepreneurship development training for the livelihood of families in these areas. We have successfully run activities like health, education, self-employment, micro finance, vocational training and conservation of natural resources etc. Joint Forest Management Committees are actively working for rehabilitation of forest and did plantation of tree inside and outside of forest area. We have tried to make understand the people of this area about health, education, energy resources, scientific farming system, medicinal herbs, as per local need to make understand the people about goal of the scheme we have also organized training and demonstration to reduce the burden of forest thus people of this area get livelihood through scientific farming.

વર્ષ દરમ્યાન

વર્ષ ૨૦૧૨–૧૩ દરમ્યાન અમરેલી જીલ્લાના ખાંભા તાલુકાના ૨૪ ગામોમાં તેમજ વલસાડ જિલ્લાના ધરમપુર તાલુકાના ૩૬ ગામોમાં સંસ્થા કાર્યરત રહી. આ વિસ્તારના પરિવારોની આજીવિકા બની રહે તે માટે જુદા જુદા પ્રકારોની કૌશલ્ય વર્ધક તાલીમો, સુક્ષ્મ ઉદ્યોગ વિકાસલક્ષી તાલીમો યોજી છે. આરોગ્ય, શિક્ષણ, સ્વરોજગારી, લઘુધિરાણ, રોજગારલક્ષી તાલીમો, કુદરતી સંસાધનોની જાળવણી જેવી બહુલક્ષી પ્રવૃતિઓ સફળ રીતે ચલાવવામાં આવી છે. વનના પુનઃ સ્થાપન સાથે વન વિસ્તારની અંદર અને બહાર વધારે વૃક્ષો વાવેતર કરી શકાય તે માટે જોઈન્ટ ફોરેસ્ટ મેનેજમેંટ કમીટીઓ કાર્યરત થયેલ છે. ગામ લોકોમાં જાગૃતિ કેળવી આરોગ્ય, શિક્ષણ, ઉર્જાસ્ત્રોત, આધુનિક ખેતી પધ્ધતિ, ઔષધીય વનસ્પતિ, વિવિધ સ્થાનિક જરૂરિયાત મુજબ અલગ અલગ પ્રકારની તાલીમો, નિદર્શનો, યોજનાના ધ્યેય લોકો સારી રીતે સમજી શકે જંગલનો બોજ ઓછો થાય લોકો અદ્યતન કૃષિ ઉત્પાદન દ્વારા રોજી મેળવી શકે તેવા પ્રયાસો હાથ ધર્યા હતા.

Staff Team

સ્ટાફ ટીમ

Acknowledgment

We are able to undertake resulting activities in society through our work which is started from inception of organization with support of individuals, organizations, Govt. department and professional institutions. Organization started its work as Resource Organization with Forest Department in Dharampur block of Valsad district in 2009. Our team has been impressed by lifestyle of people who are living in this beautiful region and hilly area. RO team and forest department got support of local people for survey of their limited livelihood sources and conservation of natural resources through sustainable livelihood. Village associations introduced their demand for more work toward areas of livelihood, health, education and gender. We have also found need to work for this issues but it is not possible because of availability of fund. At the end of the year organization became partner for capacity building of Village Health Committees in Bardoli block of Surat district.

During the year we have got guidance from partner organization, well-wisher, NABARD and Officers of Forest Department for above services. Mr. Natubhai Makvana, Prof. J. M. Talaviya, Mr. Bipinbhai Joshi, Mr. Prakshbhai Bhatti and Mr. Mayankbhai Joshi contributed to improve capacity lags of team. President/Secretary of every Joint Forest Management Committees, leaders of Self Help Groups and community enthusiastically participated in every activities run by organization. Every bank branches in Dharampur and Khambha area provided their support and guided us for credit linkages of association.

Thanks,

Executive committee

આભાર દર્શન :

સંસ્થાએ પોતાના સ્થાપના કાળથી આરોગ્ય અને શિક્ષણની સેવાથી કરેલા પ્રારંભથી આજ સુધીની સંસ્થાની યાત્રામાં સહભાગી બનેલી તમામ વ્યકિતઓ, સંસ્થાઓ, સરકારશ્રીના વિભાગો અને વ્યાવસાયિક સંગઠનો થકી પરિણામ સ્વરૂપ કામગીરી હાથ ધરી શકયા છીએ. સંસ્થાએ ૨૦૦૯ થી વલસાડ જીલ્લાના ધરમપુર તાલુકામાં વન વિભાગ સાથે રહી રીસોર્સ ઓર્ગનાઈઝેશન (આર.ઓ.) તરીકે કાર્ય શરૂ કર્યુ હતુ. આ પહાડી અને ખુબ જ રમણીય પ્રદેશમાં વસતા લોકોની જીવનશૈલીએ સંસ્થાની ટીમને પ્રભાવિત કરી. તેમની આજીવિકાના મર્યાદિત સ્ત્રોતોનો અભ્યાસ કરી કુદરતી સંપદાના સંવર્ધન સાથે આજીવિકાને નિરંતર બનાવવા વન વિભાગ તથા આર.ઓ. ટીમના સભ્યોને સ્થાનિક લોકોનો ખુબ સહયોગ પ્રાપ્ત થયો. જેને લઈને આ અંતિમ વર્ષમાં સંસ્થાની ટીમના સભ્યોને આ વિસ્તારના લોકો વચ્ચે રહી હજુ આજીવિકા ઉપરાંત આરોગ્ય શિક્ષણ અને જેન્ડરની બાબતોને લઈ કાર્ય શરૂ રાખવાની ગ્રામ્ય સંગઠનોની રજુઆત સંદર્ભે જરૂર જણાઈ હતી. પરંતુ ભંડોળની ઉપલબ્ધતાના અભાવે તે શકય બન્યુ નહી. આ વિસ્તારમાં સેવાઓ શરૂ રાખવા કરેલા પ્રયાસોમાં સુરત જીલ્લાના બારડોલી તાલુકામાં રચાયેલ ગ્રામ આરોગ્ય સમિતીઓના ક્ષમતાવર્ધનના કાર્યમાં સંસ્થા આ વર્ષના અંતે સહભાગી બની છે.

વર્ષ દરમ્યાન સાથી સંસ્થાઓ, સંસ્થાના શુભેચ્છકો, નાબાર્ડ અને વનવિભાગના અધિકારીનું ઉકત સેવાઓ પ્રદાન કરવા જરુરી માર્ગદર્શન મળી રહયું હતુ. શ્રી નટુભાઈ મકવાણા, પ્રો. જે. એમ. તળાવીયા, બીપીનભાઈ જોષી, પ્રકાશભાઈ ભટ્ટી તથા શ્રી મયંકભાઈ જોષીએ ટીમની ક્ષમતામાંની ક્ષતિઓ પુરવા સહયોગ આપ્યો હતો. દરેક સહભાગી વન વ્યવસ્થાપક મંડળીઓના પ્રમુખ/ મંત્રીશ્રીઓ, સ્વ સહાય જુથના આગેવાન ભાઈ–બહેનો અને જનસમૂહે આ સંસ્થાની ચાલતી દરેક પ્રવૃતિઓમાં ઉત્સાહ પુર્વક સહભાગી બની ભાગ લીધો હતો. ધરમપુર તથા ખાંભા વિસ્તારમાં આવેલી બેંકની તમામ શાખાઓએ આ સંગઠનોને ક્રેડીટ લીકેજ કરવામાં પુરતો સાથ અને માર્ગદર્શન પુરા પાડયા હતા.

આભાર સહ...

કારોબારી સમિતી

About us

We are working on the issues like Health, Education, Women empowerment, Self Help Groups, Agriculture and Environment. Especially our focus is to provide equal chances to youth of unorganized sector, women, children and economically deprived community in business, education and health. Encouraging training program for people to develop independent business was organized by organization. We are also joined with activities like natural resources management and agriculture. Our main strength lies in our experienced team thus we can implement our program successfully from grassroots level.

During establishment of organization we have started our work in Amreli district to make change in situation of health and education as per founder's ideas and vision, later on we have included work of primary education and reproductive and child health activities. We have been discussed to join livelihood program for women after seven years of establishment and started vocational training for women. Organization also included activities of built house for Agariya who are living on peripheral area of sea, renovation of historical places and educational researches. Now as on experience organization started activities of natural resource management, formation of SHGs for self-employment and skill development trainings. We have also joined with capacity building activity of Gram Sanjivani Samiti in Bardoli block of Surat district.

સંસ્થા વિશે

આરોગ્ય, શિક્ષણ, સ્ત્રી સશકિતકરણ, સ્વ સહાય જૂથો, કૃષિ અને પર્યાવરણના મુદ્દાઓ પર સંસ્થાની કામગીરી ચાલી રહી છે. જેમાં ખાસ કરીને અસંગઠીત ક્ષેત્રના યુવાનો, સ્ત્રીઓ અને બાળકોનો તથા આર્થિક સ્વતંત્રતાથી વંચિત સમુદાયને વ્યવસાયિક, શૈક્ષણિક અને આરોગ્યની સમાન તકો પુરી પાડવાના પ્રયાસના ભાગરૂપે કાર્ય ચાલી રહયું છે. સંસ્થા લોકોને સ્વતંત્ર વ્યવસાય માટે પ્રોત્સાહક તાલીમોનું પણ આયોજન કરે છે. સંસ્થા કુદરતી સંશાધનોનું સંચાલન અને કૃષિ પ્રવૃતિઓ સાથે પણ જોડાયેલ છે. અનુભવી કર્મચારીઓ અને સંસ્થાની પ્રતિષ્ઠા એ સંસ્થાની મુખ્ય મજબુતાઈ રહી છે જેના દ્વારા કાર્યક્રમો સફળ રીતે મૂળમાંથી જ અમલી થઈ શકયા છે.

સંસ્થાની સ્થાપના વખતે સ્થાપકોના વિચારો અને દ્રષ્ટિ અનુસાર અમરેલી જિલ્લામાં આરોગ્ય અને શિક્ષણકાર્યમાં સુધારો કરવાના હેતુથી કામ કરવાનું નકકી થયું હતું સાથે તેમાં પ્રજજન બાળ આરોગ્ય અને પ્રાથમિક શિક્ષણનું કાર્ય શરૂ થયું હતું. સ્થાપનાના સાત વર્ષ બાદ આજીવિકાલક્ષી કાર્યોમાં જોડાવા માટે અમે ચર્ચાઓ કરી અને બહેનો માટે વ્યવસાયિક તાલીમો શરૂ કરી. દરિયા કાઠાંના વિસ્તારમાં વસતા અગરિયાઓ માટેના આવાસ બનાવવા, ઐતિહાસિક સ્થળોના સમારકામ તેમજ શૈક્ષણિક સંશોધન જેવી કામગીરી પણ સંસ્થા દ્વારા આવરી લેવામાં આવી હતી. સંસ્થાએ તેમના છેલ્લા વર્ષોના અનુભવોને ધ્યાનમાં રાખીને કુદરતી સંશાધનોની જાળવણી તથા સ્વરોજગારીના સંદર્ભે સ્વ સહાય જુથોની રચના, તેના બેંક જોડાણ અને કૌશલ્ય વર્ધક તાલીમો પર કામગીરી ચાલુ કરી છે. તેમજ સુરત જીલ્લાના બારડોલી તાલુકામાં ગ્રામ સંજીવની સમિતીના સભ્યોના ક્ષમતાવર્ધન કાર્ય સાથે સંસ્થાની ટીમ જોડાઈ છે.

Programs

1) General Health Awareness

Organization team has worked in Dharampur considering living standard of tribal people. Our team worked for aware the public about sanitation and health. We also spread awareness about various fevers and reason behind it. Primary information, public awareness and first aid treatment helped us to decrease the diseases. Our team has informed the community and put truth to them through various forums like Gramsabha, village associations, SHGs and Faliya meeting about misconception related to health and superstition.

We have arranged medical camps in interior villages of Dharampur range. Specialist doctor provided medicine after diagnosis of diseases like skin problem, pain in joint, cold, cough, fever, eye and dental problem etc. Resource Organization's Capacity Building Team distributed pamphlet to nearby area of this camp and inspired the people to take benefits of free medical checkup camp. Team of expert doctor provided their services to these camp and total 198 beneficiaries got benefit of free medicine and body checkup.

કાર્યક્રમો

૧) આરોગ્ય અંગે જાગૃતતા

ધરમપુરમાં આદિવાસી લોકોના જીવન ધોરણને ધ્યાનમાં લઈને સંસ્થાની ટીમ કાર્યરત હતી. અમારી ટીમે સ્વચ્છતા અને આરોગ્ય અંગે લોકજાગૃતિ કેળવવાનું કામ કર્યુ તે ઉપરાંત વિવિધ પ્રકારના તાવો અને તેના કારણો પણ શોધી કાઢયા અને લોકોને પ્રાથમિક માહિતી આપીને લોકોમાં જાગૃતતા ફેલાવી હતી તેમજ પ્રાથમિક સારવાર આપવાથી બીમારીનું પ્રમાણ ઘટયું હતું. આરોગ્ય સંબંધી ગેરમાન્યતાઓ તથા અંધશ્રધ્ધા જેવી બાબતોમાં સાચી હકીકત લોકો સમક્ષ મુકવા ગ્રામસભા, ગ્રામ સંગઠનો, સ્વસહાય જુથો તથા ફળીયા મીટીંગોમાં આરોગ્યની સભાનતા વિશે માહિતી આપી હતી.

ધરમપુર રેંન્જમાં આવેલા અંતરીયાળ ગામોમાં સર્વ રોગ નિદાન કેમ્પનું આયોજન કરવામાં આવેલ હતું. ચામડી, ગુમડાઓ, શરીરના દુ:ખાવા, સાંધાનો દુ:ખાવો, શરદી, ખાંસી, તાવ, આંખો તથા દાંતના દુ:ખાવો, જેવા રોગો માટે નિષ્ણાંત તબીબો દ્વારા તપાસ કરી દવાઓ આપવામાં આવી હતી. કેમ્પના સ્થળોની આજુ બાજુના ગામ લોકોને રીસોર્સ ઓર્ગનાઈઝેશનની ક્ષમતા વર્ઘક ટીમ દ્વારા પત્રિકા વિતરણ તથા રૂબરૂ સંપર્કથી જાણ કરી તેઓને આ રોગ નિદાન કેમ્પમાં વિનામૂલ્યે સારવાર મેળવવા પ્રોત્સાહિત કરવામાં આવ્યા હતા. આ કેમ્પમાં આવનાર વ્યકિતને નિ:શુલ્ક તપાસ અને સારવાર કરવામાં આવી જેમાં કુલ ૧૯૮ જેટલા લાભાર્થીઓએ લાભ લીધો હતો.

2. Education and Child Right

Development of the citizen and the country is done on the basis of primary education. In near past India got tremendous success in primary education for increasing school enrolment, regular attendance and reach about 2/3 population of country in the context of the spread of literacy. India's improved education system show their commitment to provide free and compulsory education to every children up to 14 years. In our operational area we have provides information and dialogues with school management committees and parents about their responsibilities in implementation of RTE Act. We have aware children about four basic rights and to ensure this we have played them various child games.

૨. શિક્ષણ અને બાળ અધિકાર

પ્રાથમિક શિક્ષણના પાયા પર દરેક નાગરિક અને સમગ્ર દેશના વિકાસનું નિર્માણ થાય છે. નજીકના ભુતકાળમાં ભારતે પ્રાથમિક શિક્ષણમાં શાળા પ્રવેશમાં વધારો, નિયમિત હાજરી દર અને વસ્તીના લગભગ બે– તૃતીયાંશ લોકો સુધી સાક્ષરતાના વ્યાપના સંદર્ભમાં જબરદસ્ત પ્રગતિ સાધી છે. ભારતની સુધરેલી શિક્ષણ વ્યવસ્થામાં ૧૪ વર્ષ સુધીના બાળકને મફત અને ફરજીયાત શિક્ષણ માટે પ્રતિબધ્ધતા દાખવી છે. સંસ્થા પોતાના કાર્યક્ષેત્રના ગામોમાં આરટીઈ એકટના અમલીકરણ સબબ શાળા વ્યવસ્થાપન સમિતીઓ તથા વાલીઓ સાથે શિક્ષણના અધિકાર પર વાર્તાલાપ કરી તેમની જવાબદારીથી માહિતગાર કરી રહી છે. બાળકો સાથે તેમના પાયાના ૪ અધિકારો તેમને મળે છે કે નહિ તે સુનિશ્ચિત કરવા બાળ રમતો સાથે તેમને માહિતગાર કરી રહયા છીએ.

3. General Self-Employment and Microfinance

As a livelihood option we have formed 100 Self Help Groups in 24 villages of Khambha block, Amreli district as per need of people. Details are given in below table for Self Help Groups as of March 2013 ending.

૩. સ્વરોજગારી અને લઘુધિરાણ

અમરેલી જીલ્લાના ખાંભા વિસ્તારમાં ૨૪ ગામોમાં લોકોની આજીવિકાના વિકલ્પો માટેની જરૂરિયાતને ધ્યાનમાં લઈ ૧૦૦ સ્વસહાય જૂથો બન્યા છે. સ્વસહાય જૂથોની માર્ચ ૨૦૧૩ ની સ્થિતિ નીચેના કોષ્ટકમાં દર્શાવી છે.

No. of SHGs	Having A/c with bank	Rating	Sanctioned loan	Loan pay	Refresher training	Hand
100	100	100	52	05	31	13

Out of 44 groups 4 SHGs of Dharampur established Vermi compost unit and started production of Vermi compost as commercial basis. Barumal Adivasi Jungle Vikas Self Help Group prepared Papad from Nagali. Organization team does regular contact of SHGs and helps to member of both of SHGs for mass production and marketing. Thus economic viability of group is found.

ધરમપુર તાલુકાના ૪૪ પૈકી ૪ સ્વસહાય જૂથમાં વર્મી કમ્પોસ્ટ દ્વારા વ્યવસાયિક ધોરણે ઉત્પાદન શરૂ થયેલ છે. બરૂમાળ આદિવાસી જંગલ વિકાસ સ્વસહાય બચત જૂથ દ્વારા નાગલી પાપડ બનાવે છે. આ બંને પ્રકારના વ્યવસાયમાં સંસ્થાની ટીમના સભ્યો જુથના નિયમિત સંપર્કમાં રહી વધુ ઉત્પાદન તથા માર્કેટીગમાં સહયોગ કરી રહયા છે જેના પરિણામે જુથોની આર્થિક સધ્ધરતા બની છે.

4. Skill Development Training Centre

Under the scheme of Micro Entrepreneurship Development program below four training programs has been organized with support or NABARD and trained 120 trainees for various skill. These trainees are members of Self Help Groups, who got credit from banks.

૪. કૌશલ્ય વિકાસ તાલીમ કેન્દ્ર

માઈક્રો એન્ટરપ્રીનીયોરશીપ ડેવલપમેંટ પ્રોગ્રામ હેઠળ નીચે મુજબના ૪ તાલીમ કાર્યક્રમો હાથ ધરાયા હતા અને ૧૨૦ તાલીમાર્થીઓને તાલીમ આપી હતી. આ તાલીમાર્થીઓ બેંક સાથે ક્રેડીટ લીકેજથી જોડાયેલા સ્વસહાય જુથના સભ્યો પૈકીના હતા.

Sr. no.	Name of Training	Place	Duration	No. of Trainee
1	Conch, Shell and Pearl work	Devka, Tal. Rajula	01/10/12 to 13/10/12	30
2	Conch, Shell and Pearl work	Vandh, Tal. Jafrabad	04/10/12 to 17/10/12	30
3	Mahendi & Eyebrow	Khadadhar, Tal. Khambha	14/02/12 to 27/02/12	30
4	Aribharat	Amrutpur, Tal. Dhari	20/02/13 to 04/03/13	30

5. Natural Resource Management

Organization has been working as resource organization team in Vaniki Vikas Pariyojana since 2009. Forest is less in Gujarat as per number and density. Great efforts are done to grow more trees and increase forest. Under this program activity took place for growing trees on large scale. 30 village level association and 44 SHGs have been formed. Activities have been done with both of associations through training for primary survey, micro planning, bank linkages and to save forest by plantation and take care of existing trees.

These associations play important role in collective development of villages. Provide chances guidance for self-employment through capacity building in village area, aware villagers about health, education, energy source, scientific farming, work of moisture and water storage, horticulture development, herbal plant, organizing various trainings, demonstrations, exposure visits as per local need. Successfully attempt has been done in collaboration with Gujarat Forest Development Nigam Ltd. for survival and increasing income of family member in tribal area through collection and scientific management of minor forest products like gum, leaves of Timbaru, Mahuda flowers and doli.

Joint Forest Management Committee bear responsibility of place selection for plantation model, selection of and care of trees and selling management in Gujarat Vaniki Vikas Pariyojana. Activities like increasing committee. Plantation activity has been handled in Barumal, Panva, Sidumbar, Gundiya and Avadha villages. Through this activity local villagers got employment.

૫. કુદરતી સંસાધનોનું વ્યવસ્થાપન

વાનિકી વિકાસ પરિયોજનામાં રીસોર્સ ઓર્ગનાઈઝેશન તરીકે હરિરાજ ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ ૨૦૦૯ થી કાર્યરત છે. ગુજરાતમાં વનોનું પ્રમાણ ઘણું ઓછું છે અને વનસંપતિ વધારવા સારા પ્રમાણમાં પ્રયત્નો થઈ રહેલ છે. આ કાર્યક્રમ હેઠળ મોટાપાયા પર વૃક્ષો ઉછેરવાની કામગીરી હાથ ધરાઈ છે. જેમાં ૩૦ ગ્રામ્ય સ્તરના સંગઠનો તથા ૪૪ સ્વસહાય જૂથો બન્યા. આ બંને પ્રકારના સંગઠનોની તાલીમો દ્વારા પ્રાથમિક સર્વે, સુક્ષ્મ આયોજન, બેંક સાથેનું જોડાણ સાથે જંગલો બચાવવા માટે હયાત વૃક્ષોના જતન સાથે પ્લાન્ટેશનની કામગીરી કરેલ છે.

આ સંગઠનોએ ગામોના સામુહિક વિકાસમાં અગત્યનો ભાગ ભજવ્યો છે. ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં ક્ષમતાવર્ધન, ગામના લોકોમાં જાગૃતિ કેળવી આરોગ્ય, શિક્ષણ, ઉર્જાસ્ત્રોત, આધુનિક ખેતી પધ્ધતિ, ભેજ અને જળ સંગ્રહના કાર્યો, બાગાયતી વિકાસ, ઔષધીય વનસ્પતિ, વિવિધ સ્થાનિક જરૂરીયાત મુજબ અલગ અલગ પ્રકારની તાલીમો, નિદર્શનો, પ્રેરણા પ્રવાસ વગેરે યોજીને સ્વરોજગારલક્ષી માર્ગદર્શન અને તકો પુરી પાડી છે.

ગૌણ વન પેદાશ તરીકે ગુંદર, ટીમરુંપાન, મહુડાના ફૂલ તેમજ મહુડા ડોળી વિગેરેનુ વૈજ્ઞાનિક ઢબે વ્યવસ્થાપન એકત્રીકરણ અને તેના પુરતા ભાવો મળે તે માટે ગુજરાતના વન વિકાસ નિગમ લી. ના સહયોગમાં રહી સ્થાનિક મંડળોએ પોતાના સભ્યોની આવકમાં વધારો થાય અને તેમના કુંટુંબો પોતાનું જીવન નિર્વાહ ચલાવે તેવો સફળ પ્રયાસ થયો છે.

ગુજરાત વાનિકી વિકાસ પરીયોજનામાં સહભાગી વન વ્યવસ્થા મંડળી દ્વારા પ્લાન્ટેશન મોડલની સ્થળ પસંદગી, વૃક્ષોની પસંદગી, વૃક્ષોની માવજત, વેચાણ વ્યવસ્થા વગેરે જવાબદારી નિભાવવામા આવી હતી. સમિતી દ્વારા પ્લાન્ટેશનથી વૃક્ષાદિત વિસ્તારમાં વધારો, પર્યાવરણ સુધારણા પર્યાવરણનું જતન જેવી બાબતો પર કામગીરી થઈ હતી. બરુમાળ, પાનવા, સિદુમ્બર, ગુદિયા અને આવધામાં પ્લાન્ટેશનની કામગીરી હાથ ધરવામાં આવી હતી. આ પ્રવૃતિ હેઠળ તેના દ્વારા સ્થાનિક ગ્રામ્ય સ્તરે લોકોને રોજગારી ઉપલબ્ધ થઈ હતી.

Cluster work has been done under Vaniki Vikas Pariyojana in which cluster wise villages were covered. Their main livelihood sources are farming, animal husbandry and labour. Main agriculture crop is Paddy. They are also harvested crops like toor, urad, sugarcane and vegetables. We have involved various activities to increase economic status of family, acceptance and participation in Government programs and enhance technical skill and advance technology among people of this area. We have also involved activities like agricultural land reform, irrigation system, vegetable farming, farm forestry, infrastructural facilities and capacity building etc. we have covered more villages through cluster approach and gave preference to basic needs and infrastructural facilities.

વાનિકી વિકાસ પરિયોજના હેઠળ કલસ્ટર કામગીરી પણ કરવામાં આવી હતી. કલસ્ટર વાઈઝ ગામોની સંખ્યાને આવરી લેવામાં આવે છે. કલસ્ટરના ગામોના લોકોની આજીવિકા સ્ત્રોતમાં મુખ્યતત્વે ખેતી, પશુપાલન અને છૂટક મજૂરી ઉપર નભે છે. આ વિસ્તારમાં ખેતીમાં મુખ્ય પાક તરીકે ડાંગર છે. તદઉપરાંત અન્ય પાકોમાં તુવેર, અડદ, શેરડી અને શાકભાજી જેવા પાકોની ખેતી કરવામાં આવે છે. કુટુંબનો આર્થિક સ્તર ઉચુ લાવવા અને સરકારશ્રીના કાર્યક્રમોનો સ્વીકાર અને સહભાગી બનાવવા લોકોની તાંત્રિક કુશળતા વધારવા તેમજ આધુનિક ટેકનોલોજીની ઉપયોગ દ્વારા પ્રવૃતિઓ વિશાળ પ્રમાણમાં આવરી લીધેલ છે. જેમાં કૃષિ વિષયક જમીન સુધારણા, પિયત પધ્ધતિ, શાકભાજીની ખેતી, ફાર્મ ફોરેસ્ટ્રી, માળખાકીય સુવિધાઓ ક્ષમતાવર્ધન જેવી બાબતોને આવરી લેવામાં આવી હતી. કલસ્ટર વાઈઝ કામગીરી કરવાથી ઘણા ગામોને સાંકળી લેવામાં આવ્યાં હતા અને પાયાની જરૂરિયાતો તેમજ માળખાકીય સુવિધાઓ પર ભાર મુકવામાં આવ્યો હતો.

Success story of Pangarbari village

Cluster project has been prepared during 2012-13 in Pangarbari Cluster of Daharampur block by Hariraj Charitable Trust with support of Gujarat Vaniki Vikas Pariyojana, Forest Department Valsad (North). In this cluster through various activities we are trying to provide alternative livelihood to the people of this area. Joint Forest Management Committee and Self Help Groups have been formed by our R.O. Team.

Pangarbari village has been included in cluster project. Pangarbari has 136 families including 33 APL & 103 BPL families. About 72% of families are members of JFMC. Organisation and Forest department has taken positive steps toward increasing of revenue of people by protecting forest.

Committee and group which are formed under the program are running well and Before that they are totally depended on forest and damage the forest but nowthrough various income generation activities they are earning money for their families.

Shri Maruti Sahbhagi Forest Management Committee has been working in Pangarbari village. Through committee 318 Kg. modified seeds distributed to 102 families. As per people's view they have increased their production in compare to previous year. Previous year they have got 140 to 160 Kg. productions from 1 kg. seed but this year they have got benefit of 200 to 240 kg. per 1 kg. seed. Thus villagers increased their production about 19080 kg.

26 families have been joined under "Rashtriya Krushi Vikas Yojana" and they have prepared vermin bed. This benefits has been given to individual and SHGs. (Vermi bed 12*4*2 feet, 2 Kg. vermi and water jar of 5 ltr.) **Gangajal Self Help Group** has taken up this activity. Forest department, RO team of organisation and LET help them whenever they have need.

Process of making vermin compost and local resources

Main things to make vermi compost are dried leaves and other garbage. This is forest area and raw materials are easily available. Bed is preparing with raw materials like dried leaves about 20 kg of muck and other waste. From a bed beneficiaries will get about 1.5 ton vermin compost in 45 days. About 40 ton of vermi compost has been sold. Through this effort groups income is about Rs. 195000 and people of this village don't have need to purchase chemical fertilizer.

Paper cup & dish

Paper cup & dish making machine for income generation activity has been given to **Sarsvati Self Help Group** which is working under JFMC. In Initial phase they have purchased raw materials of Rs. 1200/-. After training form LET activity have been started and group got income of Rs. 3200/-.

Refreshment stall at Wilson hill

Gangajal Self Help Group started refreshment stall at Wilson hill which is famous picnic place in this area. Shop is open on every Saturday & Sunday. In initial phase they have purchased raw materials of Rs. 3000/-. In 4 month they have got benefit of Rs. 2500/- from this running activity.

When we visited the village and groups they expressed their gratitude they also mentioned the help of Govt. They got benefit through SHGs and JFMC and increase their income. They said that their self-esteem is increase due to cluster project.

Village name	*No. of Beneficiaries*	*Distributed modified seed (Kg)*	*Previous year's production (Kg)*	*This year's production (Kg)*	*Increase in production (Kg)*
Pangarbari	*102*	*318*	*50880*	*69960*	*19080*

Resource of Donors

Hariraj Charitable Trust has always relied more on donations due to world of mouth of the work we do. Hence individual donors play very vital part in giving support to us. We evaluated the contributions that people from all walks of life have provided to us. We request all of you to join with us and contribute for society.

Other Grant Making Institution

We are also thankful to those agencies that pay attention toward our area and provided financial support for that. We are also thankful to NABARD, Forest Department, Health and family welfare department through FRHS etc.

Relationship with Government Departments

Central Social Welfare Board, Health Department, Udhyog Commissioner, Archaeology Department, NABARD, Forest Department etc.

Working area

Hariraj Charitable Trust has been working in Gujarat state particularly focus on Khambha (Amreli) and Dharampur (Valsad). This organization is also joined with Gujarat's other organization.

Project Handled in Past/on-Going

No	Project/Program	Target area	Beneficiary groups	Duration	Source of funding
1	Reproductive Child Health	5 Village	1500 Children	2001-2005	Health Department
2	Nirmal Jal Sukhakari	Lathi Block	All villagers	2004-2005	GSWSB
3	Sardar Vidhyalay	Damanagar	Std. 1 to 7	2000-2012	Fees & Donation
4	Vocational Training Course	Amreli	50 poor women	2001-2002	Central Social Welfare
5	Self Help Group (SHG)	5 Village	Disadvantaged	2001-2004	Donation
6	School AIDS Education	14 High Schools	9th Students	2000-2002	GAP
7	Namak Majadur Avas	Chanch Village	22 Agariya	2004-2008	Industries dept.
8	Smarak Renovation	Nadala, Sitavav	NA	2003-2004	Archeology Dept.
9	Promotion and credit linkage of 100 SHGs	Khambha Block	100 (SHGs)	On going	NABARD
10	Resource organization of VVY	Dharampur	36 (Village)	2009-2012	Forest Department
11	Skill development initiatives	Khambha & Amreli Block	90 (Trainees)	2009-2012	NABARD
12	Micro Enterprise Development Program	Jafrabad, Dhari, Rajula,Khambha	120 (Trainees)	On going	NABARD
13	Capacity building of Gram Sanjivni Samiti	Bardoli Block of Surat District	76 VHSCs	On going	Health department and FRHS

Visitors
1. Satish Bhagia, ICICI Bank Ltd. Ahmedabad
2. Mohan Subramaniam, DGM, NABARD Ahmedabad
3. Nilesh Shah, DDM, NABARD Amreli

Our Collaboration
Industries Department, Archeology Department, PRAVAH, NABARD, Action Aid, Shikshan Ane Samaj Kalyan Kendra, Amreli Jilla Mahila Audhyogik Sahkari Mandali Ltd., Avirat Agro Producer Company Ltd., Forest department, Mahila Swaraj Abhiyan, PRATHAM, Dhruva Baif, Navjivan, Lokseva Trust, Anarde foundation, Village organization of Dharampur etc.

Credibility Alliance Norms
Identity
Hariraj Charitable Trust was founded in 1993 by Nayanbhai Gandhi. Hariraj Charitable Trust is a registered charitable trust under the Bombay public trust act 1950 (Registration No: E/638/Amreli). Trust deed and audit report of the trust are available in any time on demand.

Vision
To create the community awaked about income generation including education, environment & health.

Mission
To work for education and health care among society with environment preservation, income generation and agriculture development.

Objectives
1. To be helpful for educational development to the students of backward classes and to increase literacy by training program.
2. Steps to control diseases in rural areas with organizing various Health program and provide better services to the people.
3. To avoid superstitions from rural areas and try to generate self employment activities for them.
4. Save and preserve environment through providing livelihood option.
5. Work for rural development through innovation in agriculture method.
6. Work for disaster preparedness and does relief work during disaster.

Governance
Minutes of board meeting are documented and circulated. The board of Hariraj Charitable Trust met 3 times in financial year 2012-13 on 01.04.2012, 30.09.2012 and 31.12.2012. We followed board rotation policy. Board approves programs, annual activity report, annual budget and audited financial statements and takes decision on the important matters of the activities.

Staff Meeting
Every month staff meeting has been arranged with a view to interchange of thoughts and experiences and to increase intimacy among team members. In this meeting, project wise work review, difficulties, instruction, target, future planning etc. has been discussed. Responsibilities of internal evaluation have given to team members. When a new member joins in a team at that time organization informed him about vision and mission of the organization and short instruction about why organization is being started? The collaboration between organization and Government, what is the voluntary activity, registration of the organization, body, rules, trustees, structure, income expenditure etc. If any members who participated in any training/meeting during the month then he did brief presentation on it in meeting and if team member found that it is totally new for them then it will present among them in detail.

Other Committee Meeting
Organization formed various committees for effective management and administrative work and as per policy their meeting was held during the year.

Staff salary	Male	Female	Total
Till 5000	05	03	08
5000 to 10000	01	03	04
Above 10000	00	00	00
Unpaid Volunteers	00	10	10

Staff Remuneration in Rupees
Minimum and Maximum salary in Rs.

Details	Yearly
Head of the Organization	0.00
Highest paid	62000
Lowest Paid	18000

Responsibility and Transparency
Hariraj Charitable Trust has not paid any remuneration, sitting fees or any other form of compensation to any board members. Organisation does not pay any traveling to the board members.

- Full time staff 11
- Part time staff 01
- Unpaid volunteers 10

Name and designation of Executive Committee members on 31st March 2013

No.	Name	Age	Sex	Educational Qualifications	Designation	Occupation	Relation between board members (If any)	Years with the NGO
1	D. V. Vagadiya	50	M	B.S.W.	Chairman/ Director	Service	N/A	20
2	Sureshbhai D. Gohil	48	M	H.S.C	Secretary	Social Worker	N/A	20
3	Vijiyaben V. Kukvav	37	F	S.S.C	Treasurer	Social Worker	N/A	12
4	Dayaben A. Jadav	22	F	H.S.C	Member	Social Worker	N/A	04
5	Mulajibhai A. Bagada	45	M	D. Civil Eng.	Member	Service	N/A	14

Financial Statement As on 31-3-'13

Receipt & Payment Account for the year Ended 31/3/2013

Receipt	Rs.	Payment	Rs.
Opening Cash/Cheque in hand	165021	Loans(Liability)	89161
Opening Bank Account	76415	Current Liabilities	123456
Loans (Liability)	21130	Fixed Deposit	200000
Corpus Donation	107000	Fixed Assets	650222
Current Liabilities	102162	Loans & Advance(Asset)	231462
Fixed Assets	487230	TDS (Receivable)	420
Loans & Advance(Asset)	378882	Depreciation	162119
Donation	660107	Documentation	7700
Grant	543040	Dues & Subscriptions	2770
Interest	45833	Honorarium	54500
Other Income- General Fund	99070	Occupancy Cost / Utilities	29257
Incentive of SHG loanICICI	4162	Professional Services	10110
		Project Expense	958817
		Repairs & Maintenance	1657
		Tele. & Other communication.	12948
		Bid Document fees	5000
		ICICI Bank Ltd.	115
		Closing cash/cheque in hand	10810
		Closing bank accounts	139528
Total	**2690052**	**Total**	**2690052**

Abridged Income and Expenditure

Expenditure	2012	2013	Income	2012	2013
Administrative Exp.	81513	123942	Project Grant	1086200	543040
Professional Services	0	0	Interest Income	5833	45833
Project exp.	923075	958817	Other Income	126950	103232
Depreciation	154655	162119	General Fund	21376	0
Excess of income over exp.	81116	107334	Donation	0	660107
Total	**1240359**	**1352212**	**Total**	**1240359**	**1352212**

Abridged Balance Sheet

Funds & Liabilities	2012	2013	Assets	2012	2013
Trust Fund / Corpus	883500	990500	Fix assets	1393578	1556570
Secu /Unsecured loans	599731	531700	Loans Advances	147443	200115
Current liabilities	30444	9150	Deposits (Assets)	1751	2194
Income & Expenditure	270533	377867	Current assets	241436	150338
Total	**1784208**	**1909217**	**Total**	**1784208**	**1909217**

All accounts of organization are constructed on CASH basis.

Our Team 2012 2013

Hariraj Charitable Trust has an efficient qualified and experienced team of 12 members in the field and office during the year 2012-13

Sr. No.	Name	Gender	Position	Length of service	Full/Part time	Voluntary /Paid
1	Manjuben Makvana	F	Admin Assistant	1 Year	Full time	Paid
2	B. J. Vala	M	Documentation Officer	5 Years	Part Time	Paid
3	Daya Jadav	F	Program Officer	4 Years	Full time	Paid
4	Rajesh Joshi	M	Team leader	2 Years	Full time	Paid
5	Nita Nimavat	F	Gender expert	2 Years	Full time	Paid
6	Manilal Gavit	M	Community Mobilizer	2 Years	Full time	Paid
7	Nilesh Gavit	M	Community Mobilizer	4 Years	Full time	Paid
8	Bavbhai Bhammar	M	Community Mobilizer	2 Years	Full time	Paid
9	Dhirubhai Chadhari	M	Community Mobilizer	2 Years	Full time	Paid
10	Hemlata Gamit	F	Community Mobilizer	2 Years	Full time	Paid
11	Jaya Halpati	F	Community Mobilizer	2 Years	Full time	Paid
12	Pratibha Maru	F	Community Mobilizer	2 Years	Full time	Paid

Programs
કાર્યક્રમો

- General Health Awareness
  આરોગ્ય અંગે જાગૃતતા
- Education and Child right
  શિક્ષણ અને બાળઅધિકાર
- Generate Self-employment and Micro finance
  સ્વરોજગારી અને લઘુ ધિરાણ
- Skill Development Training Centre
  કૌશલ્ય વિકાસ માટે તાલીમ કેન્દ્ર
- Natural Resources Management
  કુદરતી સંશાધનોની જાળવણી

Annual Report
વાર્ષિક અહેવાલ
2012-13

Hariraj Charitable Trust
Head Office : 26-Omnagar(3), Behind GIDC,
Hanumanpara Road, Amreli - 365 601
Tel/Fax: 91+2792-223525
Email : harirajamreli@gmail.com

Field Office : C/o. Avirat, Opp. Kumarshala,
Chalala Road, Khambha - 365 650
Tel : 91+2797-260079

Field Office : 2nd floor of Pashuahar Dukan,
Nr. Dena Bank, Samadi Chauk,
Dharampur - 396 050
Email : harirajvvy@gmail.com